tiktas XVI a. pabaiga–XVII a. pradžia datuojamo mūro fragmentas. 35,2–37 m atstumu į PR nuo pastato Pilies g. 23 ir 1 m atstumu į V nuo Pilies g. V kelkraščio aptiktas XX a. pradžios mūro fragmentas. 0,45–0,6 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus pasiektas XVII–XVIII a. datuotino kultūrinio sluoksnio paviršius.

SURVEY EXPLORATIONS IN VILNIUS

In 2003 in Vilnius old town, in Šiltadaržio street 6, Vokiečių street 22, Maironio street 9, Radvilų street 4/Tilto street 17 and Pilies street 42, during the survey explorations the cultural layers dated to the 16th–18th centuries and remains of a brick structure were found.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI TRAKUOSE, PLOMĖNŲ G. 29A

Evaldas VAILIONIS

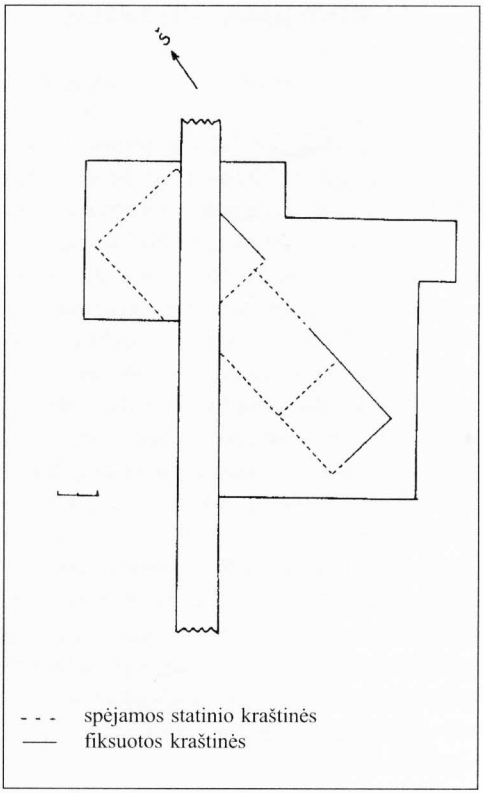
2003 m. gegužės–birželio mėn. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai Trakuose, Plomėnų g. 29A. 2002 m. šio sklypo ŠR pakraštyje buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai – beveik žemės paviršiaus lygyje ir aptikta XVI a. antrosios pusės–XVII a. pirmosios pusės šildymo krosnis, kuri galėjo stovėti pirtyje, jaujoje ar kitame džiovinimo paskirties pastate. Pastatas sietinas su Lorensavo dvaro (palivarko) istorija.

2003 m. ištirtas 50 m² plotas. Surinkta apie 250 vienetų radinių, kurių didžiąją dalį sudaro buitinės neglazūruotos keramikos šukės. Radiniai datuojami XVI–XIX a.

Aptiktas iki 8 m ilgio (Š–P kryptimi) gamybinės paskirties statinys, susidedantis iš trijų dalių:

I – prieangis arba priekrosnis; 1,7–2 m ilgio (P–Š kryptimi) ir 1,8–2 m pločio. Prieangis (padas) buvo sudėtas iš 6–9 didesnių lauko riedulių, kurių paviršiuje buvo suplūktas rudas molis. Prieangis galėjo būti dengtoje patalpoje (?).

II – pakura; 2,5 m ilgio ir 1,8–2 m pločio. Čia koncentravosi smulkūs angliukai bei apdegę nedideli akmenys.

78 pav. Spėjamas rasto statinio planas. *E. Vailionio brėž.*
Fig. 78. Hypothetic plan of the building found.

III – džiovinimo arba degimo kamera; apie 3 m ilgio ir apie 3 m pločio. Šios dalies paviršiuje vyravo rusvas degto molio sluoksnis ir plytos.

Statinio paskirtis lieka neaiški. Jis buvo pastatytas prie pat ežero, supusio statinį iš Š ir V pusių, orientuotas Š–P kryptimi. Statinio liekanos buvo nuverstos į V pusę, kur greičiausiai teritorija žemėjo.

Remiantis 1731 m. Anos Joanovnos moneta denga, rasta po statinio horizontu, statinį datuoti galima ne anksčiau kaip XVIII a. antrąja puse.

SURVEY EXPLORATIONS IN TRAKAI, IN PLOMĖNŲ STREET 29 A

In 2003 the archaeological survey explorations were carried out in Trakai, in Plomėnų street 29A. The area of 50 m^2 was investigated. Some 250 artefacts dated to the 16th–19th centuries were collected. Most of the finds were sherds of household non-glazed pottery. The remains of a production building of up to 8 m long dated to the second half of the 18th century were detected consisting of three parts: a porch, a stove premise and a kiln.

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, L. STUOKOS-GUCEVIČIAUS G. 11

Valdas VAINILAITIS

2003 m. rudenį ir 2004 m. žiemą (iki vasario 20 d.) LII MTS vykdė archeologinius tyrimus Vilniuje, L. Stuokos-Gucevičiaus g. 11 (A1610K1). Ištirtas bendras 775 m^2 plotas. Maksimalus kultūrinio sluoksnio storis – 2,9 m. Kadangi archeologiniai tyrimai vyko kartu su statybos darbais, objektas buvo kasinėjamas trim etapais. Pirmiausia iškastas plotas 1 – tirto ploto ŠV dalis – orientuotas ŠV–PR kryptimi (dydis – 26x20 m, plotas – 520 m^2). Plotas 2 iškastas ploto 1 PR pusėje. Jo dydis – 13x15 m, plotas – 195 m^2. Plotas 3 iškastas ploto 1 ŠR pusėje. Jis orientuotas ŠV–PR kryptimi, dydis – 3x20 m, plotas – 60 m^2. Kadangi antras kasinėjimų etapas vyko žiemą, esant minusinei oro temperatūrai, plotai 2 ir 3 buvo tiriami pastačius palapinę ir patalpą šildant. Palapinės viduje buvo palaikoma teigiama 8°C temperatūra.

Tyrimų metu atidengti du medinio užstatymo horizontai (apatinis – sluoksnis A ir viršutinis – sluoksnis B), rastas XVII a. pirmosios pusės monetų lobis, kuris plačiai nušviestas žiniasklaidoje.

Istoriko dr. E. Meilaus surinktais duomenimis, ši žemė bei plotas aplinkui bent jau iki XIX a. pradžios priklausė Katalikų bažnyčios jurisdikcijai (vyskupo, šv. Marijos Magdalenos ir Bonifratų), bet XVI a. pradžioje pastačius miesto sieną, kurios V dalis ėjo maždaug palei Vingrių (Kačergos) upelį ir dabartine L. Stuokos-Gucevičiaus g., šios valdos tarsi buvo perkirstos.

Dabartinė L. Stuokos-Gucevičiaus g. galutinai susiformavo tik apie XIX a. vidurį ir ją neabejotinai formavo, matyt, palei miesto sieną ėjęs takas, kuris ilgą laiką neturėjo nuolatinio pavadinimo. Kaip prielaidą, kas galėjo šiame kvartale gyventi dar XVII a. pradžioje, galima pateikti žinutę, užfiksuotą Vilniaus Kapitulos aktuose, kur rašoma, jog 1610 m. Vilniaus miestiečiai su vyskupo bei kapitulos jurisdikcijų gyventojais, kailiadirbių cecho vyresnieji skundė kapitulos kailiadirbius bei odminius, kad neteisėtai gamino